

Гърция след изборите - очаквания за промяна

2009-10-06 07:30:49

Привърженици на ПАСОК празнуват изборната победа. Снимка: ВВQ-блог

В Гърция предстои смяна на властта. След тежкото поражение на предсрочните парламентарни избори консерваторът-премиер Костас Караманлис подаде оставка и от поста лидер на партията си "Нова демокрация". "Поемам отговорността за поражението и стартирам процедура за избор на нов партиен председател. Аз няма да се кандидатирам повече за председателството", заяви Караманлис по гръцката телевизия. Досегашният премиер свика изборите две години преди изтичането на редовния мандат, за да се сдобие с "пресен мандат" за справяне с икономическите затруднения. Гърция е наред най-дълбоката си финансова криза от края на Втората световна война насам. Ако страната иска да избегне държавния банкрут, следващото правителство ще трябва драстично да намали бюджетния дефицит, коментира "Дойче веле".

Както победената "Нова демокрация", така и победителите от ПАСОК пропагандираха по време на предизборната кампания различни рецепти за излизане от кризата. Докато Караманлис планираше намаляване на възнагражденията в общественения сектор и бюджетни съкращения, Папандреу иска да задвижи икономиката посредством конюнктурна програма. Освен това той иска да вдигне максималните данъчни ставки и да натовари с повече данъци приходите от капитали и дивиденди.

За гласовете на близо 10-те милиона гръцки избиратели се кандидатираха 23 политически сили. Сред тях пет комунистически партии, а също така и партия, нарекла се "Приятели на човека". Съгласно първите прогнозни резултати, освен двете големи партии, само три други политически сили са преодолели трипроцентовата бариера и ще изпратят свои представители в атинския парламент: ортодоксалната Комунистическа партия на Гърция ККЕ, която достига близо 8%, дясно-националистическото "Народняшко-православно сборно движение", известно под аббревиатурата ЛАОС, с 5,6 процента и левият алианс СИРИЗА - с 4,57%. В Гърция вотът е задължителен за всички граждани на възраст между 18 и 70 години. Който обаче не вземе участие, не е застрашен от санкциониране. Изправен пред висока безработица, ниски бюджетни приходи и неуверена икономика, лидерът на социалистите Георгиос Папандреу е изправен пред напрегната битка да измъкне страната си от ръба на рецесията.

Кой е Георгиос Папандреу?

Георгиос Папандреу, 57-годишен образован и любезен гръцки политик социалист, претендира отново за семейното наследство, пише ДПА. Фамилията му може да напомня за стари времена, тъй като той е син и внук на двама бивши премиери. Но откакто бе избран за лидер на социалистическата партия ПАСОК през 2004 г. той води трудна битка за радикална реформа във формацията.

В момент когато много гръци са скептични към една партия, чиято стара гвардия бе опетнена от твърдения за скандали и самодоволство в миналото, Папандреу е решен да внесе прозрачност в гръцката политика. "Революционерът" Папандреу е смятан за уравновесен, сериозен и дипломатичен политик за разлика от колоритните характери на баща му Андреас и дядо му Георгиос.

Андреас е прогонен от Гърция през 1939 г. и заминава за Съединените щати, където Георгиос

Папандреу е роден през 1952 г. от майка американка - Маргарита. Папандреу посещава училища в Илинойс, Швеция и Канада и има дипломи от Емърст коледж, Лондонското училище по икономика и Харвардския университет. В Гърция той се завръща заедно със семейството си след възстановяването на демокрацията през 1974 г. и скоро се присъединява към партията на баща си, а през 1981 г. е избран за депутат.

Социалистическият лидер е бил министър на образованието, а на поста вЪншен министър е назначен през 1999 г., когато съдейства за успокояване на дългогодишното напрежение със съседна Турция. Гласувано му бе доверие също да помогне на Гърция да получи домакинството за Олимпийските игри през 2004 г. и да положи усилия за разрешаването на проблема с разделението на средизменоморския остров Кипър. Папандреу е женен и има две деца, син и дЪщеря. Той владее отлично грЪцки, английски и шведски.

Тежки предизвикателства пред победителите

Изборите, които противопоставиха на двете най-влиятелни политически династии, Папандреу срещу премиера консерватор Караманлис, са разглеждани като съществени за изпълнението на реформите, изисквани във втората по бедност страна от еврозоната. "Оставаме обединени, изправени пред голямата отговорност да променим страната си в нация на справедливост, солидарност, хуманност и зелено развитие," заяви Папандреу пред ликуващи симпатизанти, след като частичните резултати показаха, че партията му печели 44 процента от гласовете и 159 от 300-те депутатски места в парламента.

Социалистите ще трябва да се справят с неуверена икономика след години на значителен растеж, а също с висока безработица и бюджетен дефицит, превишаващ 6 процента от brutния вътрешен продукт. Панайотис Патракис, икономист и преподавател в Атинския университет, казва, че основното предизвикателство пред следващото правителство е подобряването на положението на публичните финанси, както и взимането на всички нужни мерки за повишаване на икономическата активност. Социалистическата партия ПАСОК се ангажира с нов подход към икономическата криза, като обеща по-големи данЪци за богатите и подпомагане на бедните.

За разлика от него, лидерът на консерваторите Костас Караманлис призоваваше за две години на трудни реформи, включващи и замразяване на заплатите в публичния сектор. Слабите бюджетни приходи принудиха правителството да прибегне към заем от 52 милиарда евро досега тази година, за да финансира нарастващия бюджетен дефицит, който се очаква да превиши 8 процента от brutния вътрешен продукт.

Социологическите проучвания през последните няколко месеца сигнализираха, че петте години управление на консерваторите, което започна с големи надежди за спасяване на несигурната икономика, но завърши със случаи на скандали и корупция, е омръзнало на грЪците. "Чувствам това като ново начало, че най-накрая ще можем да придвижим напред тази страна като други страни в Европа," казва 25-годишната фризьорка Георгия Пападаки пред ДПА.

Според специалистите сега вниманието ще е насочено към това дали Папандреу ще назначи ново поколение талантиливи млади икономисти и природозащитници, които да помогнат за управлението на страната вместо по-възрастното поколение от твърдолинейни социалисти. В предизборната си кампания Папандреу обяви план в 100 дни, за да внесе в парламента законопроекти, насочени към подпомагането на малкия бизнес. Той поиска увеличение на заплащането на труда, което да компенсира инфлацията, и реформирана данЪчна система, налагаща по-голям данЪчен товар на богатите.

Той обеща също да не увеличава бюрокрацията въпреки създаването на нови министерства - на икономиката, околната среда и защита на гражданите. Ангажира се също да намали сегашните 16 министерства на по-малко от 15, включително новите министерства, загатвайки намерението си да обедини други ведомства на правителството.

Изборният триумф отваря възможност за решителни действия

Надминалият всички очаквания изборен триумф на Общогръцкото социалистическо движение ПАСОК с десет пункта разлика от досега управляващата дясноцентристка партия Нова демокрация и осигуреното убедително парламентарно мнозинство от 160 от общо 300 депутати в новия законодателен орган на страната на фона на поражението на консерваторите, придобило исторически мащаби, дават на лидера на социалистите Георгиос Папандреу сили и възможности за бързи и решителни действия, коментира в. "Вима".

Стратегическата победа на ПАСОК и доминирането на лявоцентристите създават предпоставки за големи промени в политическия, икономически и обществен живот на Гърция, които се очертава да стартират още в началото на мандата на новия кабинет и да придобият лавинообразен характер. Като модел в тази насока се сочи испанският премиер Хосе Луис Родригес Сапатеро, който след избора му през 2004 г. предприе широки реформи, като се започне от семейното право и се стигне до отношенията с римокатолическата църква.

Според информации Папандреу, който от известно време насам системно се подготвяше за този избор, вече действа спешно. Висши представители на ПАСОК обявиха, че Папандреу ще ускори предприемането на важни политически инициативи, като още в първите дни на своето управление ще набележи критичните сектори, в които ще бъдат осъществени промени. Папандреу е казал на своите сътрудници, че нито един ден не бива да бъде загубен. Смята се, че той вече е очертал приоритетите на своя кабинет в икономиката и е дал наставления на конкретни хора за действия и инициативи, за да бъде спечелена още в началото битката за доверието на обществото.

В сектора икономика в следващите дни се очаква да бъдат дадени сигнали за по-голяма дисциплинираност и стабилност, и да се натоварят компетентните органи със задачи за конкретни действия. Едновременно с това ще бъдат предприети и действия за борба с разхищението в държавата. Кабинетът Папандреу ще бъде изправен пред предизвикателства и пред необходимостта да търси решения на наболелите икономически проблеми. На първо място управляващите социалисти ще трябва да подкрепят слабите социални слоеви, да насърчат публичните инвестиции, да намалят бюджетния дефицит и публичния дълг, за да бъде защитена страната от опасността от прекомерна задлъжнялост и едновременно с това да повиши конкурентноспособността на икономиката.

Правителството е длъжно да приложи убедителна програма от реформи и структурни промени за съживяване на икономиката в краткосрочен план, които на фона на икономическата криза да променят функционирането на държавата, на пазара, на публичния и частния сектор. Освен отрицателен икономически растеж за тази и следващата година, новото правителство ще получи и държавен дефицит от около 9 на сто от БВП, публичен дълг от над 100 на сто от БВП и безработица от около 10 на сто. Според доклад на Европейската комисия Гърция в момента няма абсолютно никаква възможност, за да води агресивна фискална политика, което още повече прави трудна задачата на новото правителството.

В сферата на политиката според "Вима" първите действия на новото правителство ще бъдат свързани с решения, целящи с помощта на киберпространството да се постави началото на по-голяма прозрачност. Председателят на ПАСОК е казал на свои приближени, че един от

първите законодателни актове ще бъде свързан с изборния закон. Папандреу обявил, че много бързо ще внесе в парламента нов изборен закон, който да бъде гласуван от 200 депутати, така че следващите избори да се произведат при нови условия. Това негово начинание се подкрепя и от Лявата коалиция. Не е изключено то да срещне подкрепа и от новия лидер на Нова демокрация.

При тази ситуация може да се каже, че лидерът на социалистите има шанс да бъде доминираща фигура на политическата сцена в Гърция и да създаде предпоставки за ново начало. В международен план усилията на Папандреу вероятно ще получат подкрепа най-вече заради неговите контакти и авторитет. Показателен в този случай е фактът, че първата поздравителна телеграма вчера бе от американския президент Барак Обама.

По БТА